

OBSERVATIELIJSTEN EN OVERZICHTSLIJSTEN

GROEP 1

Voor het signaleren en 'in beeld brengen' van AB leerlingen cluster 2.

De nieuwe inzichten op en ontwikkelingen in het cluster 2 onderwijs, Passend Onderwijs en handelingsgericht werken zijn ingepast in deze HERZIENE VERSIE (2010) van de observatie- en toetslijsten.

De gegevens die mbv deze lijsten verzameld worden kunnen dienen als:

- aanzet voor een handelingsplan
- kapstok bij het invullen van het OPP in geval van herindicatie / herarrangeren
- hulpmiddel bij een consultatie

De observatie- en toetslijsten omvatten:

- 1 **Taalontwikkeling**: onderverdeeld in A1 t/m A4: spraakproductie, spraakperceptie, grammaticale kennisontwikkeling en lexicaal - semantische kennis
2. **Communicatieve redzaamheid**
3. **Leerstofoverstijgend** deel: met oa sociaal-emotioneel functioneren, taak/werkhouding, motoriek en gevorderde geletterdheid
3. **Ontwikkelgebieden** in het geval van kleuters; denk aan sociaal-emotionele ontwikkeling, speel/werkgedrag, visuele- en ruimtelijke ontwikkeling etc.
4. **Didactische vorderingen**

In de observatielijsten worden alleen die belemmerende factoren aangekruist die voor het desbetreffende kind van toepassing zijn. De positieve / stimulerende factoren worden beschreven. Daarnaast wordt bij elk item een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk gevraagd.

De observatielijsten worden ingevuld door de leerkracht van het kind en de toetsgegevens, mn. de logopedische toetsen worden door de AB-er ingevuld

De overzichtlijsten

Deze lijsten worden ingevuld door de AB-er.

De overzichtlijsten bestaan uit een algemene overzichtslijst en de logopedische toetsgegevens.

Om de scores te vergelijken heb je de standaardscores en/of de percentielscores nodig.

Voor het omzetten van deze scores naar SD, Q waarde etc. kun je kijken op de toets- en testscorelineaal van Auris/ Scolin (app)

In deze overzichtlijsten kun je in een oogopslag zien of er extra onderwijsbehoefte is. Of, in het geval van de logopedische toetsgegevens, waar een grote achterstand is.

DE LIJSTEN KUNNEN DIGITAAL INGEVULD WORDEN!!

September 2010, aanvulling november 2016 AC
Anita Cremer en Marianne Verweij.

OBSERVATIELIJST groep 1

Anita Cremer en Marianne Verweij

Naam leerling	
Geboortedatum	
School	
Groep	
Ingevuld door	
Datum	
Handicap	
Voor deze leerling bevat de lijst de volgende bladen	
AB-er	

A1. Spraakproductie

Belemmerende factoren

Articulatie	☐ Het kind spreekt onduidelijk en is moeilijk/slecht te verstaan ☐ Spreekt minder verstaanbaar bij opwinding/ enthousiasme ☐ Laat letters en/of lettergrepen weg in meerlettergrepige woorden bv. tap ipv trap te--visie, fo--toestel
Aansturing/planning van de spraak	☐ Maakt zoekende bewegingen in de mond ☐ Een goede uitspraak lukt soms wel / soms niet

A2. Spraakperceptie

<i>Snelheid van informatieverwerking</i>	☐ Heeft meer tijd nodig om verbale informatie te verwerken, bv het kind is de draad snel kwijt
<i>Luisteren en achtergrondruis</i>	☐ Het kind heeft last van achtergrondlawaai, bv. schuiven van stoelen, geschuifel van voeten
Auditieve vaardigheden	☐ Het kind kan geen rijm herkennen ☒ Onthoudt bij een eenvoudig opzegversje/ liedje lang niet alle woorden ☐ Kan 3 losse woorden niet goed nazeggen

A3 Taal. Grammaticale kennis

Woordvormen	☐ Het kind past verbuigingsregels voor verkleinwoorden en meervouden vaak verkeerd toe, in vergelijking met leeftijdsgenoten
Zinsbouw	☐ De zinnen bestaan veelal uit maar 3-5 woorden. ☐ Het kind gebruikt vaak de verkeerde woordvolgorde in de zinnen ☐ Spreekt in onvolledige zinnen; zinsdelen of woorden worden vaak weggelaten

A4 Taal. Lexicaal-semantische kennis

Woordvindingsmoeilijkheden	☐ Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Woordenschat	☐ De woordenschat is klein in vergelijking met leeftijdgenoten; ☐ Heeft moeite met het leren van nieuwe woorden omdat het meer oefening en herhaling nodig heeft ☐ Het kind gebruikt regelmatig te algemene termen bv. "dat ding gaat zo doen"
Taal-denken materiaal bijlage 1	☐ Het kind kan een verhaaltje van vier plaatjes niet goed op volgorde leggen. ☐ Vertellen bij de plaatjes: het kind 'somt op' wat het ziet en legt geen verbanden
Taalbegrip	☐ Informatie wordt niet goed begrepen; bv. een verhaal of instructie

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

De ander begrijpen

Belemmerende factoren

Taalbegrip - <i>zinsontwikkeling</i> - woordenschat	☐ ☐	Mondelinge informatie wordt onvoldoende begrepen door gebrekkige grammaticale kennis Begrijpt mondelinge informatie niet goed door een te lage woordenschat
Informatieverwerking, taal- en instructiebegrip	☐ ☐	Een grote hoeveelheid verbale informatie wordt slecht begrepen; bv. een verhaal/ instructie of een gesprek. Het kind kan het al snel niet meer volgen en haakt af Verbanden uitgedrukt dmv voegwoorden en verwijzwoorden worden niet goed geïnterpreteerd. bv. mijn jas is kletsnat, en mijn broek ook!
Reageren op talig aanbod	☐ ☐	Informatieverwerking is te traag of te zwak om talig aanbod effectief toe te passen en om aan het gesprek deel te kunnen nemen Heeft op hem/haar afgestemde herhaling nodig; instructie/informatie en moet expliciet gemaakt worden met eenvoudige taal

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Begrijpen anderen het kind?

Belemmerende factoren

<i>Zinsontwikkeling</i> <i>Gespreksinhoud</i>	☐	Anderen begrijpen het kind niet goed door gebrekkige grammaticale kennis
	☐	Kan zijn spreekbedoelingen niet goed verwoorden; kan de volgorde van gebeurtenissen niet goed uitdrukken want de zinsbouw is te zwak
<i>Woordenschat</i>	☐	Wordt niet goed begrepen door onvoldoende woordenschat
Woordvindingsmoeilijkheden	☐	Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Verstaanbaarheid	☐	Wordt niet goed begrepen doordat hij/zij slecht verstaanbaarheid spreekt
<i>Verhaalopbouw</i>	☐	Maakt lijn van verhaal slecht duidelijk (wie, wat, wat dan en de afloop)

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Gespreksdeelname

Belemmerende factoren

Actief deelnemen aan het gesprek	☐ ☐ ☐ ☐	Neemt weinig/niet actief deel aan een (kring)gesprek Zegt bij het geven van antwoord op een vraag al snel "weet ik niet" Reageert niet op klassikaal gestelde vragen Neemt weinig/niet deel aan het gesprek omdat de verstaanbaarheid een probleem geeft.
Overleggen/ converseren	☐ ☐ ☐	Vraagt weinig/niet om uitleg/ herhaling of geeft zelf een verklaring of uitleg Geeft antwoord in korte zinnen en vaak zelfs alleen met bv. ja, nee, goed Reageert weinig/niet op vragen van anderen
Verbale weerbaarheid	☐ ☐ ☐	Snel en vloeiend reageren op wat er wordt gezegd is moeilijk, doordat er weinig tijd is voor informatieverwerking, want het antwoord formuleren moet snel. Durft en kan de taal niet goed gebruiken bij (kring)gesprekken Durft en kan de taal niet goed te gebruiken bij conflicten
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk		
Positieve, stimulerende factoren?		

Zelfvertrouwen

Belemmerende factoren

Zelfvertrouwen	☐	Heeft weinig zelfvertrouwen en voelt zich niet echt veilig op school Heeft negatief zelfbeeld
	☐	Zoekt zelf geen oplossingen bij problemen
	☐	Valt niet graag op
Weerbaarheid	☐	Durft /kan niet goed voor eigen mening uit komen
	☐	Neemt weinig initiatieven, wacht af; Vraagt te weinig om hulp
	☐	Durft zich niet goed te uiten in het werk en in andere situaties
Welbevinden	☐	Voelt zich in de groep niet goed op z'n gemak en durft zich niet goed te uiten in spel en in andere situaties
	☐	Het kind geeft de indruk zich niet prettig te voelen
	☐	Geeft zelf aan dat er weinig sprake is van welbevinden

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Sociaal functioneren

Sociale contacten	☐	Zoekt weinig sociale contacten; stapt niet op de ander af.; weinig vriendjes
	☐	Er zijn sociale contacten; het kind is wel onzeker
	☐	Er is sprake van (ongepast) compensatiegedrag ivm contactname. Bv. grof doen / stoer doen/ clownesk gedrag
	☐	Vertoont vaak terugtrekkend (of onverschillig) gedrag
Gedrag	☐	Kan zich moeilijk aan regels en afspraken houden
-conflict hantering	☐	Is vaak betrokken bij conflicten
	☐	Kan verbaal niet voor zichzelf opkomen; weinig assertiviteit; afwachtend
-gedragscontrole	☐	Frustratietolerantie is laag; uit gevoelens van boosheid, onmacht etc. sterk lichamenteel

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Speel-werkgedrag

Belemmerende factoren

<i>Motivatie</i>	☐ Geringe belangstelling, nieuwsgierigheid voor de meeste activiteiten ☐ Kan niet goed zelfstandig een werkje doen ☐ Het kind heeft steeds aansporing nodig; geeft snel op ☐ Is niet gericht op het resultaat maar op de activiteit zelf
Betrokkenheid	☐ Het kind is dromerig, vaak inactief, kijkt rond ☐ Neemt weinig initiatief maar volgt wel initiatief van anderen ☐ Geen betrokkenheid op de ander; gaat zijn eigen gang
Spel spelvariatie -samenspel	☐ Het kind laat weinig spelgerichtheid en fantasiespel zien ☐ Het kind doet/kiest liever steeds hetzelfde ☐ Speelt het liefst alleen
Leerkrachtafhankelijkheid -zelfvertrouwen	☐ Het kind is afhankelijk van hulp van de leerkracht om tot iets te komen ☐ Heeft geen vertrouwen in eigen kunnen; durft weinig uitdaging aan en is afhankelijk van hulp

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Kringgedrag

<i>Betrokkenheid</i>	☐ Het kind lijkt/is veelal niet betrokken bij kringactiviteiten ☐ Kind luistert wel maar vertelt niet zelf
Beurtgedrag	☐ Laat weinig beurtgedrag zien; zegt bv. vaak direct wat hij wil zeggen

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Motoriek**Belemmerende factoren**

Bewegen	☐	Het bewegen van het kind is geremd, afwachtend, angstig
	☐	Bewegen van het kind is gespannen, krampachtig
	☐	Het bewegen is slap
	☐	Het bewegen is houterig, niet soepel
	☐	Toont geen interesse voor het bewegen
	☐	Is bang om fouten te maken in onbekende bewegingssituaties.
Grove motoriek	☐	Motorische coördinatie is zwak; bv. bal schoppen, hinkelen
	☐	Heeft moeite met grove motoriek: springen, huppelen, rollen, evenwicht.
Fijne motoriek	☐	Onhandigheid bij fijn motorische activiteiten valt op; bv. moeite met knippen
	☐	Oog-handcoördinatie is zwak
-tekenen	☐	Grote bewegingen vanuit schouder en elleboog(niet vanuit de pols)
Positieve, stimulerende factoren?		

Redzaamheid

<i>Aankleden</i>	☐	Het kind kan zich niet goed zelfstandig aankleden (bv. bij gym of zelf de jas aandoen)
Opdracht uitvoeren	☐	Het kind kan zelfstandig moeilijk een opdrachtje uitvoeren; vraagt steeds bevestiging of hulp. Bv. iets pakken uit de kast etc
Kiezen/ (materiaal)	☐	Kan/durft vaak niet zelfstandig te kiezen/ wil liever dat de ander kiest
Positieve, stimulerende factoren?		

Visuele waarneming

<i>Detail waarneming</i>	☐	Het kind kan niet zelfstandig een eenvoudige mozaïek naleggen
	☐	Neemt weinig/geen details waar op bv. een praatplaat of bij het maken van een eenvoudige puzzel
Kleurenkennis	☐	Kind kent niet alle primaire kleuren en nuances. bv. licht- en donker-
Visueel geheugen	☐	Bij kimpel met drie / vier voorwerpen onthoudt het kind niet alle voorwerpen; weet niet welk voorwerp er weggepakt is
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk		

Positieve, stimulerende factoren?

Overige ontwikkelgebieden

Blad 5
TOS

Ruimtelijke oriëntatie

Belemmerende factoren

Ruimtelijke begrippen	☐	Het kind kan de vraag “waar staat het eendje bij elk plaatje” niet goed en vlot beantwoorden; kent niet actief de ruimtelijke begrippen: (er)op, -voor, -in, -achter (bijlage 1)
Ruimtelijk inzicht	☐	Het kind kan eenvoudige afbeelding van blokjes niet nabouwen (bijlage 2)

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Beginnende geletterdheid

Boekoriëntatie	☐	Het kind heeft weinig/geen belangstelling om in boeken te kijken
Verhaalbegrip nav een voorgelezen verhaaltje	☐	Heeft weinig/geen belangstelling om te luisteren naar een voorgelezen verhaal
	☐	Begrijpt een voorgelezen verhaaltje onvoldoende; weet bv. alleen over <u>wie</u> of <u>wat</u> het verhaal gaat
Taalbewustzijn -losse woorden in de zin <i>-passief rijmen</i>	☐	Het lukt niet goed om een zin van ca 4/5 woorden, op te delen in losse woorden door ze te klappen
	☐	Het kind kan geen rijm herkennen mbv plaatjes

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Didactische vorderingen

Blad 6
TOS

Informatie van ouders

Welke adviezen/tips hebben ouders voor de aanpak van hun kind

Wat gaat er goed met hun kind, wat vindt het leuk?

Didactische vorderingen

Toets	Datum afname	Soort	Niveau	
Taal voor Kleuters -passieve woordenschat -kritisch luisteren. -klank en rijm				
Rekenen voor Kleuters -getalbegrip -meten -meetkunde				
Andere toetsgegevens				

Positieve, stimulerende factoren ?

Waar is de leerling goed in?

OVERZICHTSLIJST TOS
groep 1

Naam	Groep	Geb. Datum		
Opmerkingen		Extra onderwijsbehoeften?		
		ja	aandachts -punt	nee

Communicatieve redzaamheid

De ander begrijpen		☐	☐	☐
Begrijpen anderen 't kind?		☐	☐	☐
Gespreksdeelname		☐	☐	☐

Sociaal-emotioneel functioneren

Sociale functioneren		☐	☐	☐
Zelfvertrouwen/gedrag		☐	☐	☐

Speel-werkgedrag

Motivatie/concentratie Betrokkenheid		☐	☐	☐
---	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Kringgedrag

Kringgedrag		☐	☐	☐
-------------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Motoriek

Bewegen Grove / fijne motoriek		☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐
--------------------------------------	--	--	--	--

Redzaamheid

Aankleden Opdrachtje uitvoeren		☐	☐	☐
-----------------------------------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Visuele waarneming

Detailwaarneming Visueel geheugen		☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐
--------------------------------------	--	--	--	--

Ruimtelijke orientatie

Ruimtelijk relaties Ruimtelijk inzicht		☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐
---	--	--	--	--

Beginnende geletterdheid

Boekoriëntatie Taalbewustzijn		☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐
----------------------------------	--	--	--	--

Vervolg OVERZICHTSLIJST TOS
groep 1

Didactische vorderingen

Toets	Datum afname	Soort	Niveau	
Taal voor kleuters -passieve woordenschat -kritisch luisteren. -klank en rijm				
Rekenen voor Keuters -getalbegrip -meten -meetkunde				
Andere toetsgegevens				

Positieve stimulerende factoren

--

LOGOPEDISCHE TOETSGEGEVENS

Groep 1

Test	Onderdeel	afnamedatum				vorige afnamedat.			
		niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD

A1 Spraakproductie

TAK-R	Klankarticulatie								
-------	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

A2 Spraakperceptie

CELF	Fonologisch bewustzijn								
TvK	Auditieve Synthese								
TvK	Auditieve Woorddiscriminatie								
TvK	Woordherkenningstest								
TAK-R	Klankonderscheiding								
Schlich.	Auditief geheugen								
Schlich.	Pseudowoorden								
CELF	Snel benoemen								
CELF	Zinnen herhalen								
CELF	Cijfers herhalen								

A3 Grammaticale kennisontwikkeling

receptief

TvK	Woordvormen-Beoordeling								
TvK	Zinsbouw-Beoordelingstest								
TvK	Zinsbouw-Keuzetest								
TAK-R	Zinsbegrip 1 functiewoorden								
TAK-R	Zinsbegrip 2 zinspatronen								
CELF	Zinnen begrijpen								
CELF	Sematische relaties								

expressief

TvK	Woordvormen-Productie								
TAK-R	Woordvorming								
CELF	Woordstructuur								
TvK	Zinsbouw-Productietest								
TAK-R	Zinsvorming								
Schlich.	Zinsontwikkeling								
CELF	Zinnen formuleren								
CELF	Zinnen samenstellen								

Vervolg LOGOPEDISCHE TOETSgegevens

Groep 1

Test	Onderdeel	afnamedatum				vorige afnamedat.			
		niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD

A4 Lexicaal-semantiche kennisontwikkeling receptief

TvK	Woordenschat-Keuzetest								
TAK-R	Passieve woordenschat								
CELF	Woordcategorieën receptief								
CELF	Begrippen en aanwijzingen								
Reynell	Test voor taalbegrip								
Schlich.	Test voor taalbegrip								
TvK	Test Verzwegen Betekenis								
CELF	Sematische relaties								
TAK-R	Tekstbegrip								
CELF	Tekstbegrip								

expressief

TvK	Woordenschat Productie								
TAK-R	Woordomschrijving								
Schlich..	Woordontwikkeling								
CELF	Definities van woorden								
TAK-R	Verteltaak								

Overzicht observatiegegevens spraak taal

Spraak	Opmerkingen	Extra onderwijsbehoeften?		
		ja	aandachtspunt	nee
A1 Spraakproductie		☐	☐	☐
A2 Spraakperceptie		☐	☐	☐
Taal				
A3 Grammaticale kennis -zinsbouw		☐	☐	☐
A4 Lexicaal-semantiche Kennis: -taalbegrip -woordenschat		☐	☐	☐
		☐	☐	☐

Positieve, stimulerende factoren tav de spraak en de taal?

OBSERVATIELIJSTEN EN TOETSLIJSTEN

groep 2

Voor het signaleren en 'in beeld brengen' van AB leerlingen cluster 2.

De nieuwe inzichten op en ontwikkelingen in het cluster 2 onderwijs, Passend Onderwijs en handelingsgericht werken zijn ingepast in deze HERZIENE VERSIE (2010) van de observatie- en toetslijsten.

De gegevens die mbv deze lijsten verzameld worden kunnen dienen als:

- aanzet voor een handelingsplan
- kapstok bij het invullen van het OPP in geval van herindicatie / herarrangeren
- hulpmiddel bij een consultatie

De observatie- en toetslijsten omvatten:

- 1 **Taalontwikkeling:** onderverdeeld in A1 t/m A4: spraakproductie, spraakperceptie, grammaticale kennisontwikkeling en lexicaal - semantische kennis
2. **Communicatieve redzaamheid**
3. **Leerstofoverstijgend** deel: met oa sociaal-emotioneel functioneren, taak/werkhouding, motoriek en gevorderde geletterdheid
Ontwikkelgebieden in het geval van kleuters; denk aan sociaal-emotionele ontwikkeling, speel/werkgedrag, visuele- en ruimtelijke ontwikkeling etc.
4. **Didactische vorderingen**

In de observatielijsten worden alleen die belemmerende factoren aangekruist die voor het desbetreffende kind van toepassing zijn. De positieve / stimulerende factoren worden beschreven. Daarnaast wordt bij elk item een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk gevraagd.

De observatielijsten worden ingevuld door de leerkracht van het kind en de toetsgegevens, mn. de logopedische toetsen worden door de AB-er ingevuld

De overzichtslijsten

Deze lijsten worden ingevuld door de AB-er.

De overzichtslijsten bestaan uit een algemene overzichtslijst en de logopedische toetsgegevens. Om de scores te vergelijken heb je de standaardscores en/of de percentielscores nodig. Voor het omzetten van deze scores naar SD, Q waarde etc. kun je kijken op de Toets en testscorelineaal van Auris / Scolin (app)

In deze overzichtslijsten kun je in een oogopslag zien of er extra onderwijsbehoefte is. Of, in het geval van de logopedische toetsgegevens, waar een grote achterstand is.

DE LIJSTEN KUNNEN DIGITAAL INGEVULD WORDEN!!

September 2010, november 2016 AC

Anita Cremer en Marianne Verweij.

OBSERVATIELIJST groep 2

Anita Cremer en Marianne Verweij

Naam leerling	
Geboortedatum	
School	
Groep	
Ingevuld door	
Datum	
Handicap	
Voor deze leerling bevat de lijst de volgende bladen	
AB-er	

Spraaktaalontwikkeling deze pagina zo nodig invullen bij leerlingen die <u>geen</u> logopedie hebben	Blad 0
--	--------

A1. Spraakproductie

Belemmerende factoren

Articulatie	☐	Het kind spreekt onduidelijk en is moeilijk/slecht te verstaan
	☐	Spreekt minder verstaanbaar bij opwinding/ enthousiasme
	☐	Laat letters en/of lettergrepen weg in meerlettergrepige woorden bv. tap ipv trap te--visie, fo--toestel
Aansturing/planning van de spraak	☐	Maakt zoekende bewegingen in de mond
	☐	Een goede uitspraak lukt soms wel / soms niet

A2. Spraakperceptie

<i>Snelheid van informatieverwerking</i>	☐	Heeft meer tijd nodig om verbale informatie te verwerken, bv het kind is de draad snel kwijt
<i>Luisteren en achtergrondruis</i>	☐	Het kind heeft last van achtergrondlawaai, bv. schuiven van stoelen, geschuifel van voeten
Auditieve vaardigheden	☐	Het kind kan geen rijmwoord maken bij een gegeven woord
	☐	Kan de eerste letter in een woord slecht herkennen in een woord
	☐	Onthoudt bij een eenvoudig opzegversje/ liedje lang niet alle woorden
	☐	Kan 4,5 losse woorden niet goed nazeggen

A3 Taal. Grammaticale kennis

Woordvormen	☐	Het kind past verbuigingsregels voor verkleinwoorden en meervouden vaak verkeerd toe, in vergelijking met leeftijdsgenoten
	☐	Past vervoegingregel voor werkwoordsvormen vaker verkeerd toe in vergelijking met leeftijdsgenoten
Zinsbouw	☐	De zinnen bestaan veelal uit maar 3-5 woorden.
	☐	Het kind gebruikt vaak de verkeerde woordvolgorde in de zinnen
	☐	Spreekt in onvolledige zinnen; zinsdelen of woorden worden vaak weggelaten

A4 Taal. Lexicaal-semantische kennis

Woordvindingsmoeilijkheden	☐	Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Woordenschat	☐	De woordenschat is klein in vergelijking met leeftijdsgenoten;
	☐	Heeft moeite met het leren van nieuwe woorden omdat het meer oefening en herhaling nodig heeft
	☐	Het kind gebruikt regelmatig te algemene termen bv. "dat ding gaat zo doen"
Taal-denken	☐	Het kind kan een verhaaltje van vier plaatjes niet goed op volgorde leggen.
Materiaal: bijlage 1	☐	Vertellen bij de plaatjes: het kind 'somt op' wat het ziet en legt geen verbanden
Taalbegrip	☐	Informatie wordt niet goed begrepen; bv. een verhaal of instructie

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren wb spraaktaalontwikkeling?

De ander begrijpen

Belemmerende factoren

Taalbegrip - <i>zinsontwikkeling</i> - woordenschat	☐ ☐	Mondelinge informatie wordt onvoldoende begrepen door gebrekkige grammaticale kennis Begrijpt mondelinge informatie niet goed door een te lage woordenschat
Informatieverwerking, taal- en instructiebegrip	☐ ☐	Een grote hoeveelheid verbale informatie wordt slecht begrepen; bv. een verhaal/ instructie of een gesprek. Het kind kan het al snel niet meer volgen en haakt af Verbanden uitgedrukt dmv voegwoorden en verwijswaarden worden niet goed geïnterpreteerd. bv. mijn jas is kletsnat, en mijn broek ook!
Reageren op talig aanbod	☐ ☐	Informatieverwerking is te traag of te zwak om talig aanbod effectief toe te passen en om aan het gesprek deel te kunnen nemen Heeft op hem/haar afgestemde herhaling nodig; instructie/informatie en moet expliciet gemaakt worden met eenvoudige taal

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Begrijpen anderen het kind?

Belemmerende factoren

<i>Zinsontwikkeling</i> <i>Gespreksinhoud</i>	☐	Anderen begrijpen het kind niet goed door gebrekkige grammaticale kennis
	☐	Kan zijn spreekbedoelingen niet goed verwoorden; kan de volgorde van gebeurtenissen niet goed uitdrukken want de zinsbouw is te zwak
<i>Woordenschat</i>	☐	Wordt niet goed begrepen door onvoldoende woordenschat
Woordvindingsmoeilijkheden	☐	Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Verstaanbaarheid	☐	Wordt niet goed begrepen doordat hij/zij slecht verstaanbaarheid spreekt
<i>Verhaalopbouw</i>	☐	Maakt lijn van verhaal slecht duidelijk (wie, wat dan en de afloop). Er is te weinig samenhang

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Gespreksdeelname

Belemmerende factoren

Actief deelnemen aan het gesprek	☐ Neemt weinig/niet actief deel aan een (kring)gesprek ☐ Zegt bij het geven van antwoord op een vraag al snel "weet ik niet" ☐ Reageert niet op klassikaal gestelde vragen ☐ Het kind doet uit zichzelf nauwelijks voorstellen ☐ Neemt weinig/niet deel aan het gesprek omdat de verstaanbaarheid een probleem geeft.
Overleggen/ converseren	☐ Vraagt weinig/niet om uitleg/ herhaling of geeft zelf een verklaring of uitleg ☐ Geeft antwoord in korte zinnen en vaak zelfs alleen met bv. ja, nee, goed ☐ Reageert weinig/niet op vragen van anderen
Verbale weerbaarheid	☐ Snel en vloeiend reageren op wat er wordt gezegd is moeilijk, doordat er weinig tijd is voor informatieverwerking, want het antwoord formuleren moet snel. ☐ Durft en kan de taal niet goed gebruiken bij (kring)gesprekken ☐ Durft en kan de taal niet goed te gebruiken bij conflicten

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Zelfvertrouwen

Belemmerende factoren

Zelfvertrouwen	☐	Heeft weinig zelfvertrouwen, stapt niet makkelijk op de ander af. Heeft een negatief zelfbeeld
	☐	Zoekt zelf geen oplossingen bij problemen
	☐	Valt niet graag op, teruggetrokken houding
Weerbaarheid	☐	Durft /kan niet goed voor zichzelf opkomen/voor eigen mening uit komen
	☐	Neemt weinig initiatieven, wacht af; Vraagt te weinig om hulp
	☐	Durft zich niet goed te uiten in het werk en in andere situaties
Welbevinden	☐	Voelt zich in de groep niet goed op z'n gemak en durft zich niet goed te uiten in spel en in andere situaties
	☐	Het kind geeft de indruk zich niet prettig te voelen
	☐	Geeft zelf aan dat er weinig sprake is van welbevinden
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk		
Positieve, stimulerende factoren?		

Sociaal functioneren

Sociale contacten	☐	Zoekt weinig sociale contacten; stapt niet op de ander af.; weinig vriendjes
	☐	Er zijn sociale contacten; het kind is wel onzeker
	☐	Er is sprake van (ongepast) compensatiegedrag ivm contactname. Bv. grof doen / stoer doen/ clownesk gedrag
	☐	Vertoont vaak terugtrekkend (of onverschillig) gedrag
Gedrag	☐	Kan zich moeilijk aan regels en afspraken houden
-conflict hantering	☐	Is vaak betrokken bij conflicten
-gedragscontrole	☐	Kan verbaal niet voor zichzelf opkomen; weinig assertiviteit; afwachtend
	☐	Frustratietolerantie is laag; uit gevoelens van boosheid, onmacht etc sterk lichamenlijk
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk		
Positieve, stimulerende factoren?		

Speel-werkgedrag

Belemmerende factoren

Motivatie nieuwsgierigheid	☐ ☐ ☐	Geringe belangstelling, nieuwsgierigheid voor de meeste activiteiten Het kind heeft steeds aansporing nodig; geeft snel op Is niet gericht op het resultaat maar op de activiteit zelf
Betrokkenheid	☐ ☐ ☐ ☐	Het kind is dromerig, vaak inactief, kijkt rond Kan niet goed zelfstandig een werkje doen / opdracht uitvoeren Neemt weinig initiatief maar volgt wel initiatief van anderen Geen betrokkenheid op de ander; gaat zijn eigen gang
Spel Spelvariatie -samenspel	☐ ☐ ☐ ☐	Het kind laat weinig spelgerichtheid zien Kind komt niet/weinig tot fantasie- en rollenspel; weinig variatie Het kind doet/kiest liever steeds hetzelfde Speelt het liefst alleen
Leerkrachtafhankelijkheid -zelfvertrouwen	☐ ☐	Het kind is vaak afhankelijk van hulp van de leerkracht om tot iets te komen Heeft geen vertrouwen in eigen kunnen; durft weinig uitdaging aan en is afhankelijk van hulp

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Kringgedrag

Belemmerende factoren

Betrokkenheid	☐	Het kind lijkt/is veelal niet betrokken bij kringactiviteiten
Beurtgedrag	☐ ☐	Kind luistert wel maar vertelt niet zelf Laat weinig beurtgedrag zien; zegt bv. vaak direct wat hij wil zeggen

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Motoriek**Belemmerende factoren**

Bewegen	☐ Het bewegen van het kind is geremd, afwachtend, angstig ☐ Het bewegen van het kind is gespannen, krampachtig ☐ Het bewegen is slap ☐ Het bewegen is houterig, niet soepel
	☐ Toont geen interesse voor het bewegen ☐ Is bang om fouten te maken in onbekende bewegingssituaties.
Grove motoriek	☐ Motorische coördinatie is zwak; bv. bal schoppen, hinkelen ☐ Heeft moeite met grove motoriek: springen, huppelen, rollen, evenwicht.
Fijne motoriek -tekenen/schrijven	☐ Onhandigheid bij fijn motorische activiteiten valt op; bv. moeite met knippen ☐ Oog-handcoördinatie is zwak ☐ Er is nog geen voorkeurshand. (geen lateralisatie) ☐ De pengreep is niet goed/soepel ☐ Grote bewegingen vanuit schouder en elleboog(niet vanuit de pols)
Positieve, stimulerende factoren?	

Visuele waarneming

<i>Detail waarneming</i>	☐ Het kind heeft moeite met het onderscheiden van kleine verschillen (bv zoek de verschillen; verschil zien tussen de letter p en b) ☐ Kan niet voldoende de abstracte vormen benoemen zoals vierkant, rond driehoek etc ☐ Neemt weinig/geen details waar op bv. een praatplaat of bij het maken van een puzzel
Kleurenkennis	☐ Kind kent niet alle kleuren en nuances. bv. licht- en donker-
Visueel geheugen	☐ Bij kimspeel met zes voorwerpen onthoudt het kind niet alle voorwerpen; ☐ weet niet welk voorwerp er weggepakt is ☐ Kind heeft moeite met het spel Memory
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk	
Positieve, stimulerende factoren?	

Ruimtelijke oriëntatie

Belemmerende factoren

Ruimtelijke begrippen	☐	Kind begrijpt onvoldoende de ruimtelijke begrippen; er)op, -voor, -in, -achter , naast , boven onder etc in vergelijk met leeftijdsgenootjes
Ruimtelijke relaties	☐	Kind kan niet aangeven wat links en rechts is; bv. wijs je linker hand aan
	☐	Het kind kan de ruimtelijke begrippen niet actief toepassen; bv. Ik sta voor Tim en achter Lisa
Ruimtelijk inzicht	☐	Het kind kan een afbeelding van blokjes niet exact nabouwen (bijlage 2)
	☐	Kind kan een mozaïek niet naleggen
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk		
Positieve, stimulerende factoren?		

Beginnende geletterdheid

Boekoriëntatie	☐	Het kind heeft weinig/geen belangstelling om in boeken te kijken
	☐	Heeft weinig/geen belangstelling om te luisteren naar een voorgelezen verhaal
	☐	Begrijpt een voorgelezen verhaaltje onvoldoende; weet bv. alleen over <u>wie</u> of <u>wat</u> het verhaal gaat
Verhaalbegrip nav een voorgelezen verhaaltje	☐	Synthese MKM woorden lukt niet
	☐	Het kind kan niet actief rijmen
	☐	Het kind kan niet de eerste letter van een MKM of MKMM woord herkennen
	☐	Kind herkent de letters van zijn naam
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk		
Positieve, stimulerende factoren?		

Automatiseren

<i>Namen onthouden</i>	☐	Het kind heeft moeite met onthouden van namen van kleuren
<i>Liedjes meezingen</i>	☐	Moeite met onthouden van namen van mede leerlingen
	☐	Kan de woorden van een aangeleerd liedje niet goed meezingen
Gebruik van lidwoorden	☐	Het kind gebruikt vaak de verkeerde lidwoorden
Oproepen van informatie uit het geheugen	☐	Kind kan regelmatig niet op een 'bekend' woord komen en zegt vaak bv. 'uh'; 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Benoemselheid (bijlage 3)	☐	Kind kan de dierenplaatjes niet vlot benoemen; > 1/2 sec. per plaatje
Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk		

Didactische vorderingen

Toets	Datum afname	Soort	Niveau	
Taal voor kleuters -passieve woordenschat -kritisch luisteren. -klank en rijm, -eerste en laatste woord horen -schriftoriëntatie -auditieve synthese.				
Rekenen voor Keuters -getalbegrip -meten -meetkunde				
Andere toetsgegevens				

Positieve, stimulerende factoren ?

Waar is de leerling goed in?

OVERZICHTSLIJST TOS
groep 2

Naam	Groep	Geb. Datum		
Opmerkingen		Extra onderwijsbehoeften?		
		ja	aandachts-punt	nee

Communicatieve redzaamheid

De ander begrijpen		☐	☐	☐
Begrijpen anderen 't kind?		☐	☐	☐
Gespreksdeelname		☐	☐	☐

Sociaal-emotioneel functioneren

Sociale functioneren		☐	☐	☐
Zelfvertrouwen/gedrag		☐	☐	☐

Speel-werkgedrag

Motivatie/concentratie		☐	☐	☐
Betrokkenheid		☐	☐	☐

Kringgedrag

Kringgedrag		☐	☐	☐
-------------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Motoriek

Bewegen		☐	☐	☐
Grove / fijne motoriek		☐	☐	☐

Visuele waarneming

Detailwaarneming		☐	☐	☐
Visueel geheugen		☐	☐	☐

Ruimtelijke orientatie

Ruimtelijk relaties		☐	☐	☐
Ruimtelijk inzicht		☐	☐	☐

Beginnende geletterdheid

Boekorientatie		☐	☐	☐
Taalbewustzijn		☐	☐	☐

Automatiseren

Automatiseren		☐	☐	☐
---------------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Vervolg OVERZICHTSLIJST TOS
groep 2

Didactische vorderingen

Toets	Datum afname	Soort	Niveau	
Taal voor kleuters -passieve woordenschat -kritisch luisteren. -klank en rijm, -eerste en laatste woord horen -schriftoriëntatie -auditieve synthese.				
Rekenen voor Kleuters -getalbegrip -meten -meetkunde				
Andere toetsgegevens				

Positieve stimulerende factoren

--

LOGOPEDISCHE TOETSgegevens

Groep 2

Test	Onderdeel	afnamedatum				vorige afnamedat.			
		niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD

A1 Spraakproductie

TAK-R	Klankarticulatie								
-------	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

A2 Spraakperceptie

CELF	Fonologisch bewustzijn								
TvK	Auditieve Synthese								
TvK	Auditieve Woorddiscriminatie								
TvK	Woordherkenningstest								
TAK-R	Klankonderscheiding								
Schlich.	Auditief geheugen								
Schl	Pseudowoorden								
CELF	Snel benoemen								
CELF	Zinnen herhalen								
CELF	Cijfers herhalen								

A3 Grammaticale kennisontwikkeling

receptief

TvK	Woordvormen-Beoordeling								
TvK	Zinsbouw-Beoordelingstest								
TvK	Zinsbouw-Keuzetest								
TAK-R	Zinsbegrip 1 functiewoorden								
TAK-R	Zinsbegrip 2 zinspatronen								
CELF	Zinnen begrijpen								

expressief

TvK	Woordvormen-Productie								
TAK-R	Woordvorming								
CELF	Woordstructuur								
TvK	Zinsbouw-Productietest								
TAK-R	Zinsvorming								
Schlich..	Zinsontwikkeling								
CELF	Zinnen formuleren								

Vervolg LOGOPEDISCHE TOETSgegevens

Groep 2

Test	Onderdeel	afnamedatum				vorige afnamedat.			
		niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD

A4 Lexicaal-semantische kennisontwikkeling receptief

TvK	Woordenschat-Keuzetest								
TAK-R	Passieve woordenschat								
CELF	Woordcategorieën receptief 1								
CELF	Begrippen en aanwijzingen								
Reynell	Test voor taalbegrip								
Schlich.	Test voor taalbegrip								
TvK	Test Verzwegen Betekenis								
TAK-R	Tekstbegrip								
CELF	Tekstbegrip								

expressief

TvK	Woordenschat Productie								
TAK-R	Woordomschrijving								
Schlich.	Woordontwikkeling								
CELF	Woordassociaties								
CELF	Actieve woordenschat								
CELF	Woordcategorieën expressief 1								
TAK-R	Verteltaak								
Schl	Verhaalttest								

Overzicht observatiegegevens spraak taal

Spraak	Opmerkingen	Extra onderwijsbehoeften?		
		ja	aandachtspunt	nee
A1 Spraakproductie		☐	☐	☐
A2 Spraakperceptie		☐	☐	☐
Taal				
A3 Grammaticale kennis		☐	☐	☐
A4 Lexicaal-semantische kennis		☐	☐	☐

Positieve, stimulerende factoren tav de spraak en de taal?

OBSERVATIE EN OVERZICHTSLIJSTEN

GROEP 3 en 4

Voor het signaleren en 'in beeld brengen' van AB leerlingen cluster 2.

De nieuwe inzichten op en ontwikkelingen in het cluster 2 onderwijs, Passend Onderwijs en handelingsgericht werken zijn ingepast in deze HERZIENE VERSIE (2010) van de observatie- en toetslijsten.

De gegevens die mbv deze lijsten verzameld worden kunnen dienen als:

- aanzet voor een handelingsplan
- kapstok bij het invullen van het OPP in geval van herindicatie / herarrangeren
- hulpmiddel bij een consultatie

De observatie- en toetslijsten omvatten:

- 1 **Taalontwikkeling:** onderverdeeld in A1 t/m A4: spraakproductie, spraakperceptie, grammaticale kennisontwikkeling en lexicaal - semantische kennis
2. **Communicatieve redzaamheid**
3. **Leerstofoverstijgend** deel: met oa sociaal-emotioneel functioneren, taak/werkhouding, motoriek en gevorderde geletterdheid
Ontwikkelgebieden in het geval van kleuters; denk aan sociaal-emotionele ontwikkeling, speel/werkgedrag, visuele- en ruimtelijke ontwikkeling etc.
4. **Didactische vorderingen**

In de observatielijsten worden alleen die belemmerende factoren aangekruist die voor het desbetreffende kind van toepassing zijn. De positieve / stimulerende factoren worden beschreven. Daarnaast wordt bij elk item een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk gevraagd.

De observatielijsten worden ingevuld door de leerkracht van het kind en de toetsgegevens, mn. de logopedische toetsen worden door de AB-er ingevuld

De overzichtlijsten

Deze lijsten worden ingevuld door de AB-er. De overzichtlijsten bestaan uit een algemene overzichtslijst en de logopedische toetsgegevens.

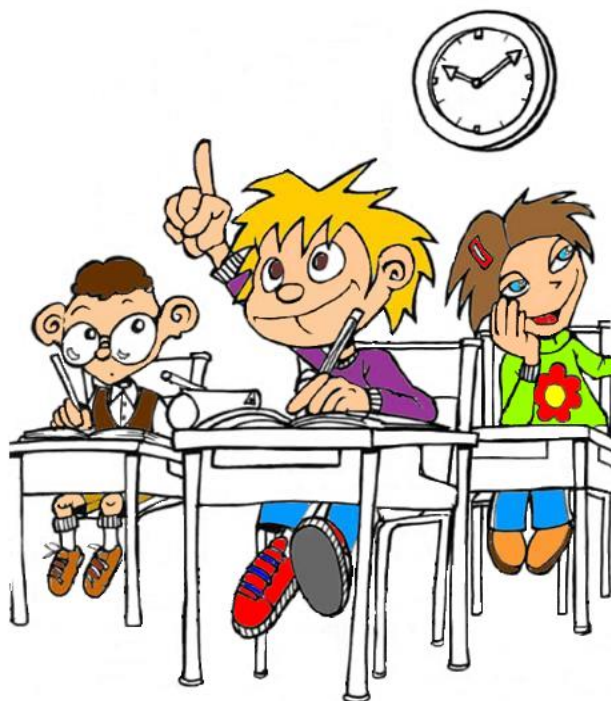
Om de scores te vergelijken heb je de standaardscores en/of de percentielscores nodig. Voor het omzetten van deze scores naar SD, Q waarde etc. kun je kijken op: De Toets en test scorelineaal van Auris / Scolin (app)

Op deze overzichtlijsten kun je in een oogopslag zien of er extra onderwijsbehoefte is. Of, in het geval van de logopedische toetsgegevens, waar een grote achterstand is.

DE LIJSTEN KUNNEN DIGITAAL INGEVULD WORDEN!!

September 2010 november 2016 AC
Anita Cremer en Marianne Verweij.

OBSERVATIELIJST
groep 3 en 4

Naam leerling	
Geboortedatum	
School	
Groep	
Ingevuld door	
Datum	
Handicap	
Voor deze leerling bevat de lijst de volgende bladen	
AB-er	

A1. Spraakproductie

Belemmerende factoren

Articulatie	☐	Het kind spreekt onduidelijk en is moeilijk/slecht te verstaan
	☐	Spreekt minder verstaanbaar bij opwinding/ enthousiasme
	☐	Laat letters en/of lettergrepen weg in meerlettergrepige woorden bv. tap ipv trap te--visie, fo--toestel
Aansturing/planning van de spraak	☐	Maakt zoekende bewegingen in de mond
	☐	Een goede uitspraak lukt soms wel / soms niet

A2. Spraakperceptie

<i>Snelheid van informatieverwerking</i>	☐	Heeft meer tijd nodig om verbale informatie te verwerken, bv het kind is de draad snel kwijt
<i>Luisteren en achtergrondruis</i>	☐	Heeft last van achtergrondlawaai, bv. schuiven van stoelen, geschuifel van voeten
Auditieve vaardigheden -auditieve analyse en synthese -auditief geheugen	☐	Het kind kan geen rijmwoord maken bij een gegeven woord
	☐	Auditieve analyse en synthese mmkm woorden lukt in < 95% van het aanbod
	☐	Kan een zin van ca 8 woorden niet foutloos nazeggen
	☐	Onthoudt niet de volledige tekst van opzegversjes/ liedjes

A3 Taal. Grammaticale kennis

Woordvormen -werkwoordvormen	☐	Past verbuigingsregels voor verkleinwoorden, overtreffende trap vaak verkeerd toe
	☐	Past vervoegingregel voor werkwoordsvormen vaker verkeerd toe in vergelijk met leeftijdsgenoten
Zinsbouw -zinslengte -woordvolgorde -volledigheid	☐	De zinslengte is kort (5-7 woorden)
	☐	Gebruikt geen / weinig samengestelde zinnen (zinnen met voegwoorden zoals: omdat, als/ dan,,de jongen die)
	☐	Heeft moeite met verwijswaarden (hij, zij, deze, die, dat, hier, daar)
	☐	Gebruikt vaak verkeerde woordvolgorde in de zinnen
	☐	Spreekt in onvolledige zinnen; zinsdelen of woorden worden vaak weggelaten

A4 Taal. Lexicaal-semantische kennis

Woordvindingsmoeilijkheden	☐	Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Woordenschat	☐	De woordenschat is beperkt in vergelijk met leeftijdsgenoten; E (5) score op de woordenschattoets
	☐	Heeft moeite met het leren van nieuwe woorden omdat het meer oefening en herhaling nodig heeft
	☐	Gebruikt te algemene termen bv. "dat ding gaat zo doen"
Redeneren/verbanden leggen	☐	Maakt nauwelijks zinnen die verwijzingen (vb oorzaak-gevolg) bevatten.
	☐	Gebruikt weinig samengestelde zinnen
Taalbegrip -op zinsniveau -op tekstniveau	☐	Het begrijpen van voegwoorden en verwijswaarden in zinnen is moeizaam omdat die woorden onvoldoende als zodanig herkend worden.
	☐	Informatie wordt niet goed begrepen; bv. een verhaal of instructie

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren wb spraaktaalontwikkeling?

Communicatieve redzaamheid TOS

Blad 1a
TOS

De ander begrijpen

Belemmerende factoren

Taalbegrip <i>- zinsontwikkeling</i>	☐	Mondelinge informatie wordt onvoldoende begrepen door gebrekkige grammaticale kennis
- woordenschat	☐	Begrijpt mondelinge informatie niet goed door een te lage woordenschat
Informatieverwerking, taal- en instructiebegrip	☐	Een grote hoeveelheid verbale informatie wordt slecht begrepen; bv. een verhaal/ instructie of een gesprek. Het kind kan het al snel niet meer volgen en haakt af
	☐	Verbanden uitgedrukt dmv voegwoorden en verwijswoorden worden niet goed geïnterpreteerd. bv. mijn jas is kletsnat, en mijn broek ook!
Reageren op talig aanbod	☐	Informatieverwerking is te traag of te zwak om talig aanbod effectief toe te passen en om aan het gesprek deel te kunnen nemen
	☐	Heeft op hem/haar afgestemde herhaling nodig; instructie/informatie en moet expliciet gemaakt worden met eenvoudige taal

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Begrijpen anderen het kind?

Belemmerende factoren

<p><i>Zinsontwikkeling</i> <i>Gespreksinhoud</i></p>	☐ ☐ ☐	<p>Anderen begrijpen het kind niet goed door gebrekkige grammaticale kennis Kan zijn spreekbedoelingen niet goed verwoorden, want de zinnen houden te weinig verband met elkaar door slecht gebruik van betekenisgevende voegwoorden. (waardoor, daardoor, maar etc) bv. oorzaak en gevolg van een gebeurtenis worden nauwelijks/niet verwoord. Het kind kan hoofd en bijzaken moeilijk onderscheiden waardoor de verhaallijn en daardoor de gespreksinhoud onduidelijk is.</p>
<p><i>Woordenschat</i> Woordvindingsmoeilijkheden</p>	☐ ☐	<p>Wordt niet goed begrepen door onvoldoende woordenschat Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'</p>
<p>Verstaanbaarheid</p>	☐	<p>Wordt niet goed begrepen doordat hij/zij slecht verstaanbaarheid spreekt</p>
<p><i>Verhaalopbouw</i> en -structuur</p>	☐ ☐ ☐	<p>Maakt lijn van verhaal slecht duidelijk (wie, wat, wat dan en de afloop) Zinnen houden weinig verband met elkaar door weinig/geen gebruik van voegwoorden en verwijswwoorden. (omdat... , waarmee ..., waardoor.. , de jongen die...) Kan hoofd en bijzaken moeilijk onderscheiden</p>

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Gespreksdeelname

Belemmerende factoren

Actief deelnemen aan het gesprek	☐ Neemt weinig/niet actief deel aan een (kring)gesprek ☐ De informatieverwerking is te traag om actief aan het gesprek deel te kunnen nemen ☐ Zegt bij het geven van antwoord op een vraag al snel "weet ik niet" ☐ Reageert niet op klassikaal gestelde vragen ☐ Het kind doet uit zichzelf nauwelijks voorstellen ☐ Neemt weinig/niet deel aan het gesprek omdat de verstaanbaarheid een probleem geeft.
Overleggen/ converseren	☐ Vraagt weinig/niet om uitleg/ herhaling of geeft zelf een verklaring of uitleg ☐ Geeft antwoord in korte zinnen en vaak zelfs alleen met bv. ja, nee, goed ☐ Reageert weinig/niet op vragen van anderen
Verbale weerbaarheid	☐ Snel en vloeiend reageren op wat er wordt gezegd is moeilijk, doordat er weinig tijd is voor informatieverwerking, want het antwoord formuleren moet snel. ☐ Durft en kan de taal niet goed gebruiken bij (groeps)gesprekken ☐ Durft en kan de taal niet goed te gebruiken bij conflicten

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Zelfvertrouwen

Belemmerende factoren

Zelfvertrouwen	☐ ☐ ☐	Heeft weinig zelfvertrouwen en voelt zich niet echt veilig op school Heeft negatief zelfbeeld Zoekt zelf geen oplossingen bij problemen Valt niet graag op
Weerbaarheid	☐ ☐ ☐	Durft /kan niet goed voor eigen mening uit komen Neemt weinig initiatieven, wacht af; Vraagt te weinig om hulp Durft zich niet goed te uiten in het werk en in andere situaties
Welbevinden	☐ ☐ ☐	Voelt zich in de groep niet goed op z'n gemak en durft zich niet goed te uiten in het werk en in andere situaties Het kind geeft de indruk zich niet prettig te voelen Geeft zelf aan dat er weinig sprake is van welbevinden

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Sociaal functioneren

Belemmerende factoren

Sociale contacten	☐ ☐ ☐ ☐	Zoekt weinig sociale contacten; stapt niet op de ander af.; weinig vriendjes Er zijn sociale contacten; het kind is wel onzeker Er is sprake van (ongepast) compensatiegedrag ivm contactname. Bv. grof doen / stoer doen/ clownesk gedrag Vertoont vaak terugtrekkend (of onverschillig) gedrag
Gedrag -conflict hantering -gedragscontrole	☐ ☐ ☐ ☐	Kan zich moeilijk aan regels en afspraken houden Is vaak betrokken bij conflicten Kan verbaal niet voor zichzelf opkomen; weinig assertiviteit; afwachtend Frustratietolerantie is laag; uit gevoelens van boosheid, onmacht etc sterk lichamenteel Gaat niet gepast om met successen en mislukkingen
Gevoelens van zichzelf en anderen -inleven in de ander	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Uit gevoelens van boosheid/ blijheid etc. niet of nauwelijks via taal Vraagt niet aan anderen wat zij graag willen/ leuk vinden Begrijpt kritiek niet altijd en kan er niet goed mee omgaan Denkt weinig na over gevolgen van zijn gedrag en ziet slecht de eigen verantwoordelijkheid Ziet en begrijpt de beleving van anderen onvoldoende Kan zich niet goed in de situatie van een ander verplaatsen

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Taak-werkhouding

Belemmerende factoren

Motivatie -doorzettingsvermogen -nauwkeurigheid	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Toont weinig interesse en leergierigheid Durft/ wil niet graag aan nieuwe dingen te beginnen Heeft steeds aansporing nodig; geeft snel op Weinig nauwkeurig en zorgvuldig Is niet gericht op het doel van de taak en maakt die moeilijk af Wil snel klaar zijn met de taak en daardoor onzorgvuldig
Concentratie	☐ ☐ ☐	Moeite om langere tijd de aandacht bij iets houden Is dromerig, vaak inactief, kijkt rond Werktempo is traag; werk is vaak niet af
Taakgerichtheid bij zelfstandig werken -aanpakgedrag/planning -zelfcontrole -hulp vragen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Kan niet goed zelfstandig werken Neemt onvoldoende tijd om de instructie te lezen of om te luisteren naar de instructie Heeft geen systeem in het werken en begint zomaar / denkt weinig na voordat hij iets doet Moeite met het organiseren/ plannen van taken Werkt slordig Past geen controle toe op het werk; weinig zelf verbetering Vraagt te veel hulp/ is onzeker Vraagt te weinig/geen hulp
Leerkrachtafhankelijkheid -zelfvertrouwen/ (faal) angst	☐ ☐	Is afhankelijk van sturing en hulp van de leerkracht om tot zelfstandig werken te komen Heeft geen vertrouwen in eigen kunnen; durft weinig uitdaging aan en is afhankelijk van hulp
Samenwerken	☐ ☐	Samenwerken levert problemen op Vertoont vaak terugtrekkend of onverschillig gedrag bij de opdracht.

Een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk

Positieve, stimulerende factoren?

Motoriek**Belemmerende factoren**

Bewegen	☐	Het bewegen van het kind is geremd, afwachtend, angstig
	☐	Bewegen van het kind is gespannen, krampachtig
	☐	Het bewegen is slap
	☐	Het bewegen is houterig, niet soepel
	☐	Toont geen interesse voor het bewegen
	☐	Is bang om fouten te maken in onbekende bewegingssituaties.
Grove motoriek	☐	Motorische coördinatie is zwak; bv. bal schoppen, hinkelen
	☐	Heeft moeite met grove motoriek: springen, huppelen, rollen, evenwicht.
Fijne motoriek	☐	Onhandigheid bij fijn motorische activiteiten valt op; slecht schrijven /knippen
-schrijven	☐	Oog-handcoördinatie is zwak
	☐	Bij het schrijven valt een gespannen houding op; het kost veel tijd
	☐	Is onregelmatig / slecht leesbaar
	☐	Het kind heeft geen goede penguip
Positieve, stimulerende factoren?		

Automatiseren

Namen onthouden	☐	Moeite met onthouden van namen bv medeleerlingen, plaatsnamen etc.
Gebruik lidwoorden	☐	Gebruikt vaak verkeerde lidwoorden
Cijfers/getallen tot 20/100	☐	Het kind kan getallen tot 20/100 niet goed onthouden
Tafels leren	☐	Het uit het hoofd leren van tafels is een probleem
Liedjes meezingen	☐	Kan de woorden van een geleerd liedje niet goed meezingen
Oproepen van informatie uit het geheugen	☐	Het kost tijd om informatie op te roepen/ weer te geven; zegt vaak "uh uh" of er zitten pauzes in de zin
Benoemsnelheid (alleen gr.3; zie bijlage)	☐	Kind kan de dierenplaatjes niet vlot benoemen; > 1/2 sec. per plaatje
Positieve, stimulerende factoren?		

Geletterdheid en gevorderde geletterdheid

Technisch lezen	☐	Het vlot en veelal automatisch herkennen van woorden is een probleem
Lees- en schrijfmotivatie	☐	Het kind is niet gemotiveerd om zelfstandig een boek te lezen
Begrijpend lezen	☐	Het kind begrijpt eenvoudige verhalen en teksten slecht
	☐	Het begrijpen van een geschreven opdracht, bv. in een werkboekje, lukt onvoldoende

Positieve, stimulerende factoren?

Informatie van ouders

Welke adviezen/tips hebben ouders voor de aanpak van hun kind

Wat gaat er goed met hun kind, wat vindt het leuk?

Didactische vorderingen

Toets	Afname datum	Soort	Niveau	DL	DLE	LR
Technisch lezen -Leestehniek -Leestempo -AVI						
Begrijpend lezen						
Spelling						
Woordenschat						
Rekenen						
Andere toetsgegevens						

Positieve, stimulerende factoren ?

In welke vakken is de leerling goed?

OVERZICHTSLIJST TOS
groep 3 en 4

Naam	Groep	Geb. Datum		
Opmerkingen		Extra onderwijsbehoeften?		
		ja	aandachts-punt	nee

Communicatieve redzaamheid

De ander begrijpen		☐	☐	☐
Begrijpen anderen 't kind?		☐	☐	☐
Gespreksdeelname		☐	☐	☐

Sociaal-emotioneel functioneren

Sociale functioneren		☐	☐	☐
Zelfvertrouwen/gedrag		☐	☐	☐

Taak/werkhouding

Motivatie/concentratie		☐	☐	☐
Taakgerichtheid		☐	☐	☐

Motoriek

Motoriek		☐	☐	☐
----------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Gevorderde geletterdheid

Technisch lezen Leesmotivatie		☐	☐	☐
Informatieverwerking		☐	☐	☐

Didactische vorderingen

Toets	Datum afname	Soort	Niveau	DL	DLE	LR
Technisch lezen -Leestechneik -Leestempo -AVI						
Begrijpend lezen						
Spelling						
Woordenschat						
Rekenen						
Andere toetsgegevens						

Positieve stimulerende factoren

--

LOGOPEDISCHE TOETSgegevens

Groep 3 en 4

Test	Onderdeel	afnamedatum				vorige afnamedat.			
		niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD

A1 Spraakproductie

TAK-R	Klankarticulatie								
-------	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

A2 Spraakperceptie

CELF	Fonologisch bewustzijn								
TvK	Auditieve Synthese								
TvK	Auditieve Woorddiscriminatie								
TvK	Woordherkenningstest								
TAK-R	Klankonderscheiding								
Schlich.	Auditief geheugen								
Schlich.	Pseudowoorden								
CELF	Snel benoemen								
CELF	Zinnen herhalen								
CELF	Cijfers herhalen								

A3 Grammaticale kennisontwikkeling

receptief

TvK	Woordvormen-Beoordeling								
TvK	Zinsbouw-Beoordelingstest								
TvK	Zinsbouw-Keuzetest								
TAK-R	Zinsbegrip 1 functiewoorden								
TAK-R	Zinsbegrip 2 zinspatronen								
CELF	Zinnen begrijpen								
CELF	Sematische relaties								

expressief

TvK	Woordvormen-Productie								
TAK-R	Woordvorming								
CELF	Woordstructuur								
TvK	Zinsbouw-Productietest								
TAK-R	Zinsvorming								
Schlich.	Zinsontwikkeling								
CELF	Zinnen formuleren								
CELF	Zinnen samenstellen								

Vervolg LOGOPEDISCHE TOETSgegevens

Groep 3 en 4

Test	Onderdeel	afnamedatum				vorige afnamedat.			
		niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD

A4 Lexicaal-semantiche kennisontwikkeling receptief

Test	Onderdeel	niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD
TvK	Woordenschat-Keuzetest								
TAK-R	Passieve woordenschat								
CELF	Woordcategorieën receptief								
CELF	Begrippen en aanwijzingen								
Reynell	Test voor taalbegrip								
Schlich.	Test voor taalbegrip								
TvK	Test Verzwegen Betekenis								
CELF	Sematische relaties								
TAK-R	Tekstbegrip								
CELF	Tekstbegrip								

expressief

Test	Onderdeel	niveau	niveau NT2	Q waarde	SD	niveau	niveau NT2	Q-waarde	SD
TvK	Woordenschat Productie								
TAK-R	Woordomschrijving								
Schli.	Woordontwikkeling								
CELF	Definities van woorden								
TAK-R	Verteltaak								

Overzicht observatiegegevens spraak taal

Spraak	Opmerkingen	Extra onderwijsbehoeften?		
		ja	aandachtspunt	nee
A1 Spraakproductie		☐	☐	☐
A2 Spraakperceptie		☐	☐	☐
Taal				
A3 Grammaticale kennis -zinsbouw		☐	☐	☐
A4 Lexicaal-semantiche Kennis: -taalbegrip -woordenschat		☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐

Positieve, stimulerende factoren tav de spraak en de taal? / Opmerkingen